

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci

žalobkyně: **PaedDr. L. R.**
bytem K. 22/83, B.

proti

žalovanému: **Ministerstvo kultury**
sídlem Maltézské nám. 1, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí ministra kultury ze dne 26.9.2014, č.j. MK 45945/2014 OLP,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

1. Ministr kultury rozhodnutím ze dne 26.9.2014, č.j. MK 45945/2014 OLP zamítl rozklad, který podala žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11.11.1991, č.j. 14.323/91-PP, kterým byla prohlášena za kulturní památku „socha sv. Jana Nepomuckého v Bratčicích, okr. Brno – venkov, neboť žalobkyně rozklad podala opožděně. Žalovaný byl toho názoru, že rozkladem napadené rozhodnutí bylo doručeno žalobkyni již ve dnech 25. - 26.1.2006, a tedy lhůta pro podání rozkladu, která činila 3 měsíce, již marně uplynula.
2. Žalobkyně proti rozhodnutí o rozkladu podala v prosinci 2014 žalobu k Městskému soudu v Praze. Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 23.10.2019 byla věc přikázána k rozhodnutí soudu zdejšímu.

I. Shrnutí procesních stanovisek účastníků

3. V žalobě žalobkyně uvedla, že je výhradním vlastníkem pozdně barokní kamenné sochy sv. Jana Nepomuckého z roku 1771 provedené v životní velikosti spočívající na kamenném soklu opatřené v kartuši osmicípou hvězdou s tím, že socha štíhlého, staticky pojatého, průčelně modelovaného a charakteristicky drapovaného světce je doprovázena andílkem s krucifixem (dále jen „socha sv. Jana Nepomuckého“). Tato socha byla do dne 29.5.2006 umístěna v B. v domě č.p. 75 a v současnosti (od 29.5.2006) se nalézá „pod adresou“ K. 85, 625 00 B. Podle žalobkyně je socha sv. Jana Nepomuckého je věcí movitou, kterou nabyla do vlastnictví kupní smlouvu ze dne 31.7.1990 uzavřenou mezi žalobkyní jako kupující a paní M. Q. jako prodávající za kupní cenu 20 000 Kčs. Sochu sv. Jana Nepomuckého nabyla paní M. Q. děděním, a to od zůstavitelky M. M. (zemřelé dne ...).
4. Žalobkyně dále uvedla, že ve dnech 2.6.2014 a 4.6.2014 nahlédla do spisu sp.zn. 12176/90, resp. 14.323/91, aby se seznámila s podklady rozhodnutí a mohla uplatnit svá procesní práva účastníka správního řízení. Ze správního spisu podle žalobkyně vyplývá, že k zahájení správního řízení o prohlášení sochy sv. Jana Nepomuckého kulturní památkou dal podnět Místní národní výbor v Bratčicích podáním ze dne 12.9.1990, které došlo žalovanému dne 26.10.1990, správní řízení bylo zahájeno dne 2.11.1990 záznamem ve spisu a jako s účastníkem řízení bylo jednáno výhradně s M. Q., popř. s panem A. M.
5. Podle žalobkyně ve věci prohlášení sochy sv. Jana Nepomuckého kulturní památkou existují dvě rozhodnutí o téže věci, neboť jedno rozhodnutí je zaznamenáno ve spisu, a to úředním záznamem ze dne 6.11.1991, a druhé rozhodnutí je datováno dnem 11.11.1991. Navíc obě rozhodnutí nejsou identická, obě trpí podle žalobkyně zcela zásadními vadami a jedná se o nepřezkoumatelné paakty, neboť neobsahují výrok, odůvodnění a poučení o opravném prostředku.

6. Žalobkyně také namítá, že správní spis není úplný, neboť v něm chybí její podání ze dnů 30.1.2006, 30.4.2014 a 2.6.2014. Dále žalobkyně uvedla, že spis neobsahuje žádný originální dokument a jsou v něm obsaženy toliko kopie listin. Podle žalobkyně je z obsahu spisu zcela zřejmé, že prvním procesním úkonem, který byl ze strany správních orgánů učiněn v řízení, bylo právě až umožnění nahlédnutí žalobkyni do spisu, ke kterému došlo v řízení o rozkladu dne 2.6.2014.
7. Žalobkyně je tedy toho názoru, že v rozporu s § 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, nebyla ze strany žalovaného vyrozuměna o podání návrhu na prohlášení sochy sv. Jana Nepomuckého kulturní památkou, nebyla jí dána možnost se vyjádřit k tomuto návrhu a nebyla ani vyrozuměna o prohlášení sochy sv. Jana Nepomuckého kulturní památkou.
8. Žalobkyně dále uvedla, že podáním ze dne 11.6.2014 vyzvala žalovaného, aby byla písemně vyrozuměna o podání návrhu na prohlášení sochy sv. Jana Nepomuckého kulturní památkou, aby jí byl doručen stejnopis rozhodnutí o prohlášení sochy sv. Jana Nepomuckého kulturní památkou, aby jí bylo umožněno nahlédnout do celého a úplného správního spisu, který bude obsahovat všechny listiny v originálech a současně v něm budou i veškeré procesní úkony, a aby jí bylo oznámeno rozhodnutí o prohlášení sochy sv. Jana Nepomuckého kulturní památkou doručením do vlastních rukou. Nic z toho se však nestalo.
9. Žalobkyně poukázala na to, že Ústavní soud nálezem ze dne 26.4.2005, sp.zn. Pl ÚS 21/04, zrušil § 44 zákona č. 20/1987 Sb. v části vyjádřené výrazem "3,". Dále zdůraznila, že na věc bylo s ohledem na § 179 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. správní řád, nezbytné aplikovat zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení, a jeho ustanovení upravující doručování rozhodnutí (§ 24 odst. 1 a § 51 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb.), odvolání a rozklad (§ 54 a § 61 zákona č. 71/1967 Sb.).
10. Žalobkyně také namítala, že ve správním spisu není jediný doklad o doručování rozhodnutí žalobkyni, o tom, že by snad žalobkyně bezdůvodně odmítla jakoukoli písemnost převzít, o tom, že by jí snad jako účastníku řízení byl ustanoven opatrovník, kterému by bylo cokoli doručováno (a doručeno). Správní spis neobsahuje ani doklad o tom, že by byl jakýkoli správní orgán dožádán o doručování písemnosti pocházející od žalovaného. Žalobkyně upozornila, že to platí i pro Národní archiv, na který se v napadeném rozhodnutí nepřiléhavě odkazuje.
11. Podle žalobkyně tedy nebylo řízení o prohlášení kulturní památky řádně zahájeno, provedeno ani skončeno a tento protiprávní stav zde je a trvá 24 let. Rozhodnutí o prohlášení sochy sv. Jana Nepomuckého kulturní památkou (nerozhodno zda ze dne 6.11.1991 či ze dne 11.11.1991) je nezákonným a nepřezkoumatelným paktem, vydaným v nezákonně vedeném řízení. Nezákonnosti řízení před správním orgánem I. stupně nebyly zhojeny ani v řízení o rozkladu, které vyústilo ve vydání napadeného rozhodnutí. Toto rozhodnutí o rozkladu podle žalobkyně navozuje dojem, že zde marně uplynula lhůta pro podání rozkladu, neboť prvoinstanční rozhodnutí bylo doručeno. Žalobkyně namítla, že v napadeném rozhodnutí se žalovaný řádně nevypořádal s podáními žalobkyně

ze dne 30.1.2006, ve kterém brojila jak proti ve správním řízení nastalým procesním vadám, tak proti tomu, jaké právní následky rozkladem dotčené rozhodnutí správního orgánu I. stupně vyvolalo, resp. mělo vyvolat, natož aby se žalovaný vypořádal s pozdějšími podáními žalobkyně.

12. Další překážkou, která bránila tomu, aby bylo vydáno napadené rozhodnutí, byl podle žalobkyně souběh dvou správních řízení v téže věci, a to konkrétně souběh s řízením vedeným žalovaným pod sp. zn. MK 45959/2014 OLP. Žalobkyně poukázala na to, že v dané věci již dříve rozhodoval Městský soud v Praze v řízení vedeném pod sp.zn. 7 Ca 267/2008. Podle názoru žalobkyně bylo nejdříve nutné dokončit řízení vedené žalovaným pod sp. zn. MK 45959/2014 OLP, a to tak, že dojde k doručení rozhodnutí o rozkladu žalobkyni, a teprve den poté, co se tak stane, může být vydáno rozhodnutí v řízení o rozkladu, které bylo skončeno nyní napadeným rozhodnutím.
13. Podle žalobkyně také žalovaný nesprávně interpretoval rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17.2.2009, č.j. 2 As 25/2007-118. Žalobkyně zdůraznila, že žalovaný pominul, že od samého počátku řízení o prohlášení sochy sv. Jana Nepomuckého kulturní památkou zde byla pochybnost o tom, s kým má být v řízení jednáno (reakce paní M. Q., resp. pana A. M.). Jediným účastníkem řízení měla být žalobkyně. Žalobkyně se o řízení dozvěděla více než 15 let po jeho zahájení, resp. 14 let od jeho „ukončení“. Jen shodou okolností, že žalobkyně byla vedena snahou zachránit sochu sv. Jana Nepomuckého před hrozícím poškozením, se dozvěděla o tom, že tato socha (snad) má být kulturní památkou; žalobkyně se ihned podáním ze dne 30.1.2006, tzn. ani ne týden poté, co shledala u třetí osoby (Národní archiv dne 25. či 26.1.2006), že předmět jejího vlastnictví se bez jakéhokoli jejího vědomí „stal“ kulturní památkou, ohradila proti průběhu správního řízení a vyslovila s tímto postupem nesouhlas. Navíc výslovně požadovala, aby socha sv. Jana Nepomuckého nebyla nemovitou kulturní památkou. Pokud by bylo řízení vedeno řádně a žalovaný by měl pochybnost o obsahu tohoto podání, měl žalobkyni vyzvat dle § 19 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb. k doplnění či opravě tohoto podání. Tak se však nestalo.
14. Žalobkyně tedy navrhuje napadené rozhodnutí, event. prvostupňové rozhodnutí zrušit. Na svém procesním stanovisku setrvala po celou dobu řízení před zdejším soudem.
15. Žalovaný setrval na opožděnosti podaného rozkladu. Poukázal také na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24.3.2006, č.j. 4 As 6/2005-59, a s ohledem na jeho závěry namítl, že žalobu lze projednat pouze v mezích žalobních bodů, kterými je činěno sporným, zda byly splněny podmínky pro zamítnutí rozkladu pro opožděnost.
16. Podle žalovaného lhůta k podání rozkladu žalobkyni uplynula dne 26.4.2006, neboť prvostupňové rozhodnutí ze dne 11.11.1991 bylo žalobkyni oznámeno tak, že jí bylo doručeno do vlastních rukou podle § 24 odst. 1 a § 51 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., neboť ve dnech 25. a 26.1.2006 byl Národním archivem žalobkyni předán originál tohoto rozhodnutí, včetně příslušného správního spisu v originále. Žalobkyně si pak mohla v badatelně Národního archivu nechat vyhotovit úředně ověřené kopie tohoto rozhodnutí a správního spisu. Důkazem výše uvedené skutečnosti je podání žalobkyně ze dne 30.3.2012,

kterým doplnila žalobu ve věci sp.zn. 24 C 3/2010 vedenou u Obvodního soudu pro Prahu 1, kde na str. 4 potvrzuje výše popsany způsob doručení. Rovněž z dalších podání žalobkyně z první poloviny roku 2006 vyplývá, že žalobkyně si byla vědoma, že předmětná socha je prohlášena za kulturní památku, neboť písemně žádala o umožnění přesunu kulturní památky z Bratčic do Brna (ve smyslu tehdy platného § 18 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb.) a učinila písemnou nabídku prodeje sochy jako kulturní památky Ministerstvu kultury.

17. Žalovaný zdůraznil, že Nejvyšší správní soud v rozhodnutí rozšířeného senátu ze dne 17.2.2009, č.j. 2 As 25/2007-118, vyložil, že i v případě opomenutého účastníka správního řízení při oznamování rozhodnutí může nastat fikce doručení k okamžiku, k němuž je bezpečně a bez rozumných pochyb zjištěno, že opomenutý účastník seznal úplný obsah rozhodnutí co do jeho identifikačních znaků i věcného obsahu, zásadně tedy rovnocenně tomu, jako by mu bylo rozhodnutí řádně oznámeno. Vycházejí z tohoto rozsudku je žalovaný toho názoru, že žalobkyni bylo rozhodnutí oznámeno nejpozději dne 26.1.2006 a začala jí plynout lhůta stanovená § 54 odst. 3 správního řádu č. 71/1967 Sb. pro podání odvolání. Tříměsíční lhůta pro podání odvolání byla podle žalovaného přitom dána tím, že rozhodnutí ze dne 11.11.1991 se neřídilo předpisy správního práva (bylo pouze oznamováno) a neobsahuje tak ani žádné poučení o opravném prostředku. Tehdy (ke dni dne 11.11.1991) účinný § 44 zákona č. 20/1987 Sb. vylučoval v řízeních o prohlášení za kulturní památku použití obecných předpisů o správním řízení. Žalovaný připustil, že rozhodnutí ze dne 11.11.1991 je sice velmi stručné, neboť nebylo vydáno v režimu správního řádu, avšak obsahuje všechny nezbytné náležitosti a není nicotné.
18. Žalovaný zdůraznil, že Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 22.11.2011, č.j. 7 Ca 267/2008-55-58, dovodil, že rozhodnutí ze dne 11.11.1991 nebylo žalobkyni doručeno, a proto uložil žalovanému povinnost rozhodnutí doručit, avšak pouze pokud zde nebudou dány jiné skutečnosti, jež by prokázaly, že žalobkyni již bylo rozhodnutí doručeno nebo oznámeno. Z rozsudku je podle žalovaného zřejmé, že Městskému soudu v Praze nebyla v době jeho rozhodování vůbec známa skutečnost, že se žalobkyně s rozhodnutím fakticky seznámila při nahlížení do spisu.
19. Žalovaný rovněž vyzdvihl, že žalobkyně v dopisu adresovaném žalovanému ze dne 30.1.2006 sice uvedla, že se cítí být dotčena na svých právech, když nebyla (z titulu vlastníka sochy) uvědomena o probíhající řízení, nicméně výslovně uvedla, že s ohledem na současný stav věci „nemá námitek vůči zařazení této sochy do seznamu movitých kulturních památek“ a navrhuje její přeřazení ze seznamu nemovitých kulturních památek. Žalovaný poukázal na to, že vyjádření, že „nemá námitek vůči zařazení této sochy do seznamu movitých kulturních památek“, žalobkyně zopakovala i ve svých následujících podáních ze dne 19.4.2006 a ze dne 20.4.2006. Podle žalovaného tedy nelze dovodit, že by žalobkyně nesouhlasila s prohlášením sochy za kulturní památku, nýbrž pouze požadovala, aby socha byla dále přeřazena do movitých kulturních památek.
20. Žalovaný tedy navrhuje žalobu zamítnout. I on na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před soudem.

II. Ústní jednání

21. Ústní jednání ve věci se konalo dne 12.2.2020. Zdejší soud nevyhověl žádosti žalobkyně o odročení jednání, neboť důvody, které žalobkyně v žádosti uvedla, neshledal pro odročení (resp. zrušení jednání a jeho nařízení na jiný den) coby dostatečné. Aktuální zdravotní stav žalobkyně dle doložených lékařských zpráv totiž žalobkyni neznemožňoval účast u jednání (na rozdíl od situace, kdy zdejší soud nařízené jednání na leden 2020 na žádost žalobkyně zrušil, protože z lékařských zpráv předložených žalobkyní vyplynul požadavek klidu na lůžku). Pokud jde o dlouhodobé zdravotní potíže žalobkyně, tak právě ty byly důvodem pro delegaci věci z Prahy k soudu zdejšímu, tj. k soudu, k němuž se žalobkyně bude schopna i přes své zdravotní potíže dostavit (což Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 23.10.2019 výslovně uvedl). Odvolání plné moci advokátovi žalobkyně, k němuž došlo na počátku letošního roku, zdejší soud také nepovažuje za důvod pro změnu termínu konání jednání; nespokojenost s advokátem žalobkyně vyjadřuje ve svých podáních dlouhodobě a nic jí tedy nebránilo spolupráci s advokátem ukončit dříve a nového advokáta si zvolit s dostatečným předstihem. Nelze také přehlédnout, že žaloba byla podána již v prosinci 2014, jednání bylo nařízeno poprvé v únoru 2019 a následně opakovaně ze zdravotních důvodů na straně žalobkyně zrušeno.
22. Zdejší soud neprovedl důkazy listinami: rozhodnutím státní notářství Brno – venkov ze dne 29.12.1989, č. j. D 1176/89, neboť ve věci není sporné, že A. M. a M. Q. byli původními vlastníky sochy, podáním žalobkyně ze dne 2.6.2014, neboť žalobkyně v podání pouze uvedla, že se ve lhůtě 10 dní vyjádří k podkladům rozhodnutí. Stejně tak nebylo třeba provádět důkazy týkající se zařazení sochy mezi kulturní památky (korespondence žalobkyně s Národním památkovým ústavem a Ministerstvem kultury, evidenčním listem kulturní památky), neboť to rovněž není sporné.

III. Posouzení věci

23. Žaloba byla podána včas (§ 72 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního /dále jen „s.ř.s.“/), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
24. Zdejší soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
25. Ze správního spisu vyplynulo, že kupní smlouvou ze dne 31.7.1990 uzavřenou mezi M. Q. a žalobkyní nabyta žalobkyně sochu sv. Jana Nepomuckého; ve smlouvě je výslovně uvedeno, že účastníci smlouvy prohlašují, že socha není dle sdělení odboru kultury ONV Brno-venkov zapsána ve státním seznamu movitých kulturních památek. Rozhodnutím žalovaného ze dne 11.11.1991, č.j. 14.323/1991-PP, byla socha sv. Jana Nepomuckého v Bratčicích prohlášena za kulturní památku. Toto rozhodnutí bylo doručeno dne 15.11.1991 M. Q.

26. Žalobkyně dne 3.2.2006 požádala žalovaného (žádost je datována dne 30.1.2006) o přearažení sochy jako kulturní památky ze seznamu nemovitých kulturních památek do seznamu movitých kulturních památek. V žádosti žalobkyně uvádí, že socha byla zařazena do seznamu nemovitých kulturních památek na základě přípisu Obecního úřadu v Bratčicích ze dne 30.7.1991, který sochu hodnotil jako nemovitost v rozporu s tím, že Státní notářství Brno osvědčilo dědictví paní M. Q. k soše jako věci movité. Žalobkyně v této žádosti výslovně uvedla, že se cítí „dotčena na svých právech, že nebyla jako vlastnice uvědomena počátkem devadesátých let při řízení o prohlášení sochy sv. Jana Nepomuckého jako kulturní památky, ač na to Ministerstvo kultury bylo nejméně 2x písemně upozorněno.... Ale s ohledem na současný stav věci nemám námitek vůči zařazení této sochy do seznamu movitých kulturních památek. S ohledem na tuto skutečnost navrhuji, aby socha sv. Jana Nepomuckého byla přearažena z registru nemovitých kulturních památek do registru movitých kulturních památek“. Žádost o přearažení sochy z registru nemovitých kulturních památek do registru movitých kulturních památek žalobkyně zopakovala podáními ze dne 27.3.2006, ze dne 19.4.2006 a ze dne 20.4.2006.
27. Rozhodnutím žalovaného ze dne 26.2.2008, č.j. 3607/2007, byla socha sv. Jana Nepomuckého znovu prohlášena dle § 2 zákona č. 20/1987 Sb. za kulturní památku. Rozhodnutím ministra kultury ze dne 23.7.2008, č.j. 9442/2008, byl zamítnut rozklad žalobkyně proti tomuto rozhodnutí a rozhodnutí o opravě z toho důvodu, že bylo spolehlivě prokázáno, že socha svým charakterem a podstatou vykazuje památkové hodnoty vymezené v § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb. pro prohlášení za kulturní památku.
28. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 22.11.2011, č.j. 7 Ca 267/2008-53, zrušil rozhodnutí ministra kultury ze dne 23.7.2008, č.j. 9442/2008. Městský soud v rozsudku vyložil, že předcházející a nezrušené rozhodnutí o prohlášení sochy kulturní památkou ze dne 11.11.1991, č.j. 14323/91-PP, založilo překážku věci zahájené dle § 48 odst. 1 správního řádu. Pokud žalovaný bez ohledu na již vydané a nepravomocné rozhodnutí o prohlášení sochy kulturní památkou ze dne 11.11.1991 znovu rozhodl, učinil tak v rozporu s § 66 odst. 1 písm. e) a § 48 odst. 1 správního řádu. Městský soud proto ministru kultury uložil, aby řízení o prohlášení sochy kulturní památkou dle § 66 odst. 1 písm. e) správního řádu zastavil. Dále městský soud uložil žalovanému, aby pokračoval v předchozím řízení o prohlášení kulturní památky z roku 1991 a to tak, že rozhodnutí ze dne 11.11.1991, č.j. 14323/91-PP, doručí žalobkyni, pokud zde nebudou dány jiné skutečnosti, jež by prokázaly, že žalobkyni bylo již rozhodnutí doručeno nebo oznámeno, případně že žalovaný posoudí, zda podání žalobkyně nenaplnují znaky odvolání proti tomuto rozhodnutí ze dne 11.11.1991.
29. V návaznosti na rozsudek městského soudu žalovaný rozhodnutím ze dne 13.1.2014, č.j. 2960/2014 OPP, zrušil své předchozí rozhodnutí ze dne 26.2.2008, č.j. 3607/2007, a řízení zastavil. Žalobkyni informoval o tom, že rozhodnutí ze dne 11.11.1991 nabylo právní moci, neboť se s ním žalobkyně ve dnech 25. – 26.1.2006 seznámila a nelze tak proti němu podat opravný prostředek.

30. Z doplnění žaloby podané k Obvodnímu soudu pro Prahu 1 ve věci sp.zn. 24C 3/2010, vyplynulo, že žalobkyně uvedla, že ve dnech 25. a 26. 1. 2006 nahlížela do Národního archivu a seznámila se s listinami souvisejícími s prohlášením sochy za kulturní památku, mj. i s rozhodnutím o prohlášení sochy za kulturní památku.
31. Vzhledem k tomu, že žaloba obsahuje dílem námitky, jimiž žalobkyně napadá samotný proces řízení o prohlášení sochy kulturní památkou, a dílem námitky, kterými žalobkyně napadá závěr žalovaného o opožděnosti podaného rozkladu, je nezbytné vymezit rozsah přezkumu napadeného rozhodnutí. Rozklad žalobkyně ministr kultury zamítl, neboť shledal, že jej žalobkyně podala opožděně. Jakkoli je v odůvodnění rekapitulována celá geneze věci, právě to, že rozklad byl vzhledem k okolnostem podán opožděně, je nosným důvodem žalobou napadeného správního rozhodnutí. Toliko touto otázkou (tj. zda byl rozklad podán opožděně či nikoli) je tak zdejší soud oprávněn se zabývat.
32. Žalovaný k tomu přílehavě poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24.10.2013, č.j. 5 As 17/2013 - 25, v němž bylo konstatováno, že „*obecně platí, že v případě rozhodnutí o zamítnutí odvolání pro opožděnost nebo nepřípustnost se odvolací orgán věcně nezabývá podaným odvoláním, posuzuje pouze jeho včasnost nebo přípustnost. Odvolací orgán, který dospěje k závěru, že se jedná o opožděné nebo nepřípustné odvolání, tedy neprovádí přezkum odvoláním napadeného rozhodnutí správního orgánu nad rámec toho, že se z moci úřední zabývá otázkou, zda opožděné nebo nepřípustné odvolání neposkytuje podnět pro obnovu řízení nebo pro změnu či zrušení pravomocného rozhodnutí správního orgánu prvního stupně mimo odvolací řízení. V žádném případě však již takové pravomocné rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (na rozdíl od odvolacího rozhodnutí dle § 59 starého správního řádu, resp. nyní dle § 90 nového správního řádu) netvoří jednotu s rozhodnutím nadřízeného správního orgánu, jímž je odvolání směřující proti tomuto pravomocnému rozhodnutí zamítnuto dle § 60 starého správního řádu (resp. nyní dle § 92 nového správního řádu) jako opožděné nebo nepřípustné (aniž by ovšem bylo odvoláním napadené rozhodnutí zároveň potvrzeno). Z těchto závěrů Nejvyšší správní soud vycházel i v několika dalších rozhodnutích, např. v rozsudcích ze dne 27.8.2015, č.j. 5 As 107/2013 - 38, nebo ze dne 31.3. 2016, č.j. 4 As 281/2015 - 32.*
33. Zdejší soud se tedy mohl zabývat toliko žalobními body, kterými je napadán závěr o opožděnosti rozkladu žalobkyně. Jestliže žalobkyně dalšími žalobními body napadala formální náležitosti rozhodnutí ze dne 11.11.1991, nemají takové námitky vztah k přezkumu zákonnosti rozhodnutí o zamítnutí rozkladu pro opožděnost. Obecně však zdejší soud poukazuje na to, že rozhodnutí ze dne 11.11.1991 bylo vydáno v době, kdy se na rozhodování o prohlášení věci kulturní památkou podle § 3 – na základě v té době účinného § 44 zákona č. 20/1987 Sb. – nevztahovala pravidla správního řízení. To změnil až nález Ústavního soudu ze dne 26.4.2005, sp.zn. Pl. ÚS 21/04, který dnem vyhlášení nálezu tuto výjimku zrušil. V souladu se závěry uvedeného nálezu se ode dne vyhlášení nálezu na řízení o prohlášení věci nebo stavby kulturní památkou již plně vztahoval zákon č. 71/1967 Sb. (který na základě přechodných ustanovení obsažených v § 179 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, bylo nezbytné aplikovat i na projednávanou věc).

34. Zdejší soud je současně toho názoru, že z rozhodnutí ze dne 11.11.1991 je patrný jeho předmět a dále je patrné, který správní orgán o věci rozhodl (a že k takovému rozhodnutí byl věcně i místně příslušný) a z jakých úvah a zákonných ustanovení vycházel. Vadou nepřezkoumatelnosti proto toto rozhodnutí netrpí a není ani nicotné. Vadou rozhodnutí, která by mohla mít vliv na jeho zákonnost, není ani to, že neobsahuje poučení o opravném prostředku. V souladu s tehdy účinným § 54 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb. totiž platilo, že *„pokud účastník řízení v důsledku nesprávného poučení nebo proto, že nebyl poučen vůbec, podal opravný prostředek po lhůtě, má se za to, že jej podal včas, jestliže tak učinil nejpozději do tří měsíců ode dne oznámení rozhodnutí“*. Absence poučení o opravném prostředku tedy byla zhojena odvolací lhůtou prodlouženou ve prospěch účastníků správního řízení na tři měsíce od oznámení rozhodnutí. K námitce, že správní spis neobsahuje originály listin, je třeba uvést, že žalobkyně současně nevznesla pochybnosti o pravosti a obsahu listin založených ve správním spise.
35. Ani skutečnost, že byla paralelně vedena dvě řízení o tomtéž předmětu (tj. o prohlášení sochy kulturní památkou), neznamenal vada řízení, z něhož vzešlo napadené rozhodnutí. Jak již konstatoval Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 22.11.2011, č.j. 7 Ca 267/2008-53, překážkou pro pozdější rozhodnutí o zařazení sochy na seznam kulturních památek bylo rozhodnutí žalovaného ze dne 11.11.1991, č.j. 14323/91-PP. Toto rozhodnutí tedy bránilo tomu, aby žalovaný vydal pozdější rozhodnutí ze dne 26.2.2008, č.j. 3607/2007. Žalovaný tak nemohl činit další procesní úkony ve věci vedené pod sp.zn. 3607/2007, nebránilo to však tomu, aby konal dále ve věci rozhodnutí ze dne 11.11.1991, č.j. 14323/91-PP, a to zcela nezávisle na řízení ve věci sp.zn. 3607/2007. Pokud žalovaný rozhodl o rozkladu proti rozhodnutí ze dne 11.11.1991, překážka věci zahájené mu v tom nijak nebránila.
36. Žalovaný přitom v návaznosti na rozsudek Městského soudu v Praze rozhodnutím ze dne 13.1.2014, č.j. 2960/2014 OPP, zrušil rozhodnutí ze dne 26.2.2008, č.j. 3607/2007. Od právní moci rozhodnutí poté rozhodnutí o zařazení sochy na seznam kulturních památek ze dne 26.2.2008, č.j. 3607/2007, již neexistovalo. O rozkladu proti rozhodnutí ze dne 13.1.2014 ministr kultury rozhodl téhož dne jako o rozkladu proti rozhodnutí ze dne 11.11.1991 a obě rozhodnutí podle správního spisu poté nabyly právní moci současně dne 17.10.2014. To však neznamená, že by rozhodování ve věci rozkladu proti rozhodnutí ze dne 11.11.1991 bránila jakákoli procesní překážka.
37. Žalobkyni nelze přisvědčit ani v tom, že by zde byla dvě rozhodnutí o tomtéž již v roce 1991. Záznam žalovaného ze dne 6.11.1991 založený ve spisu již nejen podle označení ale i podle obsahu (text je bez formální úpravy, obsahuje přeškrtnuté části textu a jiné opravy, záznam je bez vlastnoručního podpisu úřední osoby, bez razítka a neobsahuje identifikaci správního orgánu) je toliko konceptem rozhodnutí ze dne 11.11.1991, které bylo doručováno paní M. Q., což prokazuje doručenkou založená ve správním spisu. Úkon žalovaného ze dne 11.11.1991 je tedy jediným rozhodnutím ve věci.
38. Ve věci samotné není sporný skutkový stav. Není sporu o tom, že socha byla prohlášena kulturní památkou rozhodnutím ze dne 11.11.1991 a že již v době rozhodování žalovaného byla socha ve vlastnictví žalobkyně. Není sporné ani to, že žalovaný se žalobkyní jako

s účastnicí řízení nejednal, přestože A. M. i M. Q. písemně upozornili žalovaného ještě v rámci řízení o prohlášení památky na skutečnost, že již nejsou vlastníky domu, v němž byla socha umístěna. Je tedy zřejmé, že žalobkyně byla jako účastník řízení opomenuta a rozhodnutí ze dne 11.11.1991 jí žalovaný nedoručil.

39. Judikatura správních soudů setrvale zastává právní názor, že opomenutý účastník ani v takové situaci o obranu svých práv ve správním řízení nepřichází. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17.12.2008, č.j. 1 As 80/2008 – 68, vyložil, že „*správní řád z roku 2004 ... je postaven na materiálním pojetí účastenství. Jestliže tedy § 81 odst. 1 stanoví, že odvolání může podat účastník řízení, rozumí se jím i osoba, s kterou správní orgán jako s účastníkem nejednal, avšak z materiálního hlediska splňuje podmínky účastenství v řízení (viz Vedral, J. Správní řád. Komentář. Praha: BOVA POLYGON 2006, s. 220). Pro určení lhůty k podání odvolání se na opomenutého účastníka hledí jako na účastníka, kterému nebylo oznámeno správní rozhodnutí (§ 84).*“ V témže rozsudku Nejvyšší správní soud dále uvedl, že „*stejně byla tato otázka řešena i za účinnosti zákona č. 71/1967 Sb. (starý správní řád), o čemž svědčí konstantní judikatura ho soudu (např. rozsudek ze dne 19. 1. 2006, čj. 2 As 20/2005-52, nebo usnesení ze dne 2. 12. 2003, čj. 7 A 56/2002-54).*“
40. Otázkou oznamování rozhodnutí opomenutému účastníkovi řízení, se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 17.2.2009, č.j. 2 As 25/2007-118, kde poukázal na to, že praxe zná situace, kdy opomenutý účastník nebyl znám vůbec nikomu, ba ani on sám nevěděl, že se nějaké řízení vede a že nějaké rozhodnutí bylo vydáno, a naopak případy, kdy účastník řízení na řízení bral plnohodnotnou účast nebo jej dokonce sám inicioval, ale v důsledku chyby nebo nepozornosti se mu výsledné rozhodnutí nedostalo do rukou cestou, kterou zákon předpokládá, tedy řádným oznámením (doručením), a výsledné rozhodnutí získal z jiného zdroje (a případně proti němu také právními cestami brojl a snažil se jej zvrátit). Rozšířený senát zde výslovně uvedl, že „*prokáže-li se, že účastník získal řádnou vědomost o obsahu rozhodnutí (třebas i po měsících či letech od jeho vydání), teprve okamžikem získání této vědomosti se vytváří fikce, že tímto okamžikem mu bylo rozhodnutí oznámeno a že tedy teprve od tohoto okamžiku proti němu mohl podat odvolání (v případě rozhodnutí I. stupně, které správní orgán má za pravomocné), popřípadě teprve tímto okamžikem se počínají odvíjet lhůty pro podání návrhu na obnovu řízení (u rozhodnutí, které bylo k návrhu někoho jiného vydáno orgánem odvolacím).*“
41. Posuzování otázky faktického oznámení rozhodnutí je přitom otázkou skutkovou; výsledkem tohoto posuzování musí být jistota, že se účastník řízení v dostatečném rozsahu skutečně seznámil s podstatnými náležitostmi rozhodnutí, a to v rozsahu potřebném pro účelnou obranu proti němu. Důkazní břemeno, tzn. prokázání skutečnosti, že se v daném případě žalobkyně s obsahem rozhodnutí v požadovaném rozsahu seznámila, leží přitom na žalovaném.
42. Je zřejmé, že žalobkyni jako účastníkovi správního řízení rozhodnutí ze dne 11.11.1991 v době vydání tohoto rozhodnutí doručeno ani jinak oznámeno nebylo. Jak vyplynulo z doplnění žaloby podané k Obvodnímu soudu pro Prahu 1 ve věci sp.zn. 24C 3/2010, žalobkyně sama uvedla, že ve dnech 25. a 26. 1.2006 (poté, co jí bylo dne 11.1.2006 sděleno, že její socha byla prohlášena kulturní památkou) nahlédla do spisu v Národním archivu.

To, že se s rozhodnutím, že její socha byla prohlášena kulturní památkou, seznámila právě nahlédnutím do spisu, žalobkyně uvedla rovněž v žádosti ze dne 30.1.2006, kterou žádala o přearažení sochy ze seznamu kulturních památek nemovitých do movitých. Nerozhodné je přitom, že se žalobkyně s rozhodnutím seznámila v Národním archivu. Z jednotlivých podání žalobkyně přitom vyplynulo, že se s obsahem rozhodnutí seznámila detailně. To ostatně potvrdil i Nejvyšší soud v rozhodnutí ve věci sp.zn. 30 CD0 2278/2016.

43. Na právě uvedeném nic nemění ani skutečnost, že Národní archiv v přípisu z roku 2016 uvedl, že nedisponuje žádným dokladem o tom, že žalobkyně ve dnech 25. a 26. 1.2006 do spisu nahlížela. K nahlížení totiž mělo dojít v roce 2006 /před více než deseti lety) a nelze tedy vyloučit, že došlo ke ztrátě záznamu o nahlížení. Navíc sama žalobkyně opakovaně potvrdila, že do spisu ve dnech 25. a 26. 1.2006 nahlížela a s rozhodnutím ze dne 11.11.1991 se seznámila.
44. Dnem seznámení se s rozhodnutím nastala tedy fikce doručení tohoto rozhodnutí a od tohoto dne (od 25.1.2006) začala žalobkyni plynout lhůta k odvolání, resp. k rozkladu proti rozhodnutí ze dne 11.11.1991. Vzhledem k tomu, že žalobkyně o možnosti podat opravný prostředek v rozhodnutí poučena nebyla, lhůta podle § 54 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb. činila tři měsíce. Jejím uplynutím rozhodnutí nabylo právní moci (§ 52 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb.); k tomu tedy došlo na konci dubna 2006.
45. Nelze přitom přehlédnout, že žalobkyně v žádostech ze dne 30.1.2006, ze dne 27.3.2006, ze dne 19.4.2006 a ze dne 20.4.2006 výslovně akceptovala zařazení sochy na seznam kulturních památek, avšak snažila se dosáhnout přearažení sochy – již kulturní památky – z kategorie nemovitých kulturních památek do kategorie movitých kulturních památek. Tyto žádosti o přearažení sochy do jiné kategorie kulturních památek měly přitom jiný předmět, než o kterém bylo rozhodnuto dne 11.11.1991 (neboť v tomto rozhodnutí nebylo určeno, zda je socha kulturní památkou nemovitou či movitou). Nelze tedy ani přisvědčit tomu, že by těmito žádostmi žalobkyně ve skutečnosti včasné uplatnila rozklad proti rozhodnutí ze dne 11.11.1991. Pokud žalobkyně v této souvislosti poukazovala na to, že spis není úplný, neboť neobsahuje právě zmíněné žádosti, tak vzhledem k tomu, že jejich předmět byl odlišný a k samotnému prohlášení sochy kulturní památkou se nevztahoval, jejich nezaložení do správního spisu týkajícího se rozhodnutí o prohlášení sochy kulturní památkou by vadu řízení nezpůsobovalo. Navíc zdejší soud žádosti žalobkyně ze dne 30.1.2006, ze dne 27.3.2006, ze dne 19.4.2006 a ze dne 20.4.2006 ve správním spisu našel.
46. Jestliže tedy žalobkyně podala rozklad proti rozhodnutí ze dne 11.11.1991 až dne 18.2.2014, učinila tak zjevně později, než činila lhůta 3 měsíců pro jeho podání, která skončila dne 26.4.2006. Žalovaný tedy nepochybil, pokud rozklad zamítl jako opožděný.

IV. Závěr

47. S ohledem na výše uvedené dospěl zdejší soud k závěru, že žalovaný aplikoval správný právní předpis, v jeho mezích správnou právní normu, přitom pochybení, jež by mělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, se nedopustil ani při její aplikaci na zjištěný skutkový stav. Zdejší soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a

nad rámec těchto uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by atakovala zákonnost napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Zdejší soud tedy žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

V. Náklady řízení

48. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně nebyla ve věci úspěšná, a proto jí nenáleží právo na náhradu nákladů řízení, to by náleželo procesně úspěšnému žalovanému. Žalovaný však v souvislosti s řízením žádné náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti nepožadoval, a proto mu náhrada nákladů řízení nebyla přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 13.2.2020

David Raus v.r.
předseda senátu